

**หุ้นส่วนความร่วมมือ
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

หุ้นส่วนความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ISBN 978-616-341-147-1

ผู้เรียบเรียงข้อมูล นิธิธร พรอำไพสกุล
สุภัค มหาวรากร

ผู้ทรงคุณวุฒิฉบับภาษาไทย

ดลยา เทียนทอง
พิสิทธิ์ กอบบุญ
รพินทร (ณ ถกลาง) คงสมบูรณ์

ภาพประกอบ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ
สันติพงษ์ กาลอรุณ

ภาพวาด

อุษา บรรจงจัด

พิสูจน์อักษร

พัสวรรณ ศรีลาน

จำนวนพิมพ์

500 เล่ม

ปีที่พิมพ์

พ.ศ. 2568

พิมพ์ที่

สันติศิริการพิมพ์
1316 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 57
แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กทม. 10700
โทร. 0-2424-3975

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กับการเผยแพรंपรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐาน มั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์ กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วยกัน ก็จะเกิด ความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด”

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า SEP ให้แก่ประชาชนชาวไทย เมื่อปี พ.ศ. 2517 โดยรัฐบาลไทยน้อมนำมาเป็นหลักแนวทางในการพัฒนา และบริหารประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 จนถึงปัจจุบัน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุข ยึดทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤต ดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพ และยั่งยืน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อสืบสาน รักษา และต่อยอดตามแนวพระราชดำริต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ดังพระปฐมบรมราชโองการ “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรต่อไป”

4 หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประเทศไทยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ในต่างประเทศ ในฐานะแนวทางหนึ่งที่สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ได้สร้าง “เส้นทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” กับนานาชาติ ผ่านภารกิจการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่คู่ร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเกษตร ด้านการศึกษา และด้านสาธารณสุข ซึ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศในมิติสังคม มิติเศรษฐกิจ และมิติสิ่งแวดล้อมอย่างเชื่อมโยงกันด้วยมิติการบริหารจัดการ อันเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนโลกตามเจตนารมณ์ของสหประชาชาติ สร้างความเชื่อมั่นและยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลกในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนไปด้วยกันโดย “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (leave no one behind)

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

บทนำ

ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
นำทางพัฒนา
ประเทศไทย

7

1

บัวแก้วสัมพันธ: รากเริ่มของ
การเผยแพร่ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่นานาชาติ

17

2

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง:
เชื่อมหุ้นส่วนการพัฒนาทั่วโลก

25

3

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
คือ “เข็มทิศ” ในการกิจของ
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

35

4

โครงการ SEP Branding
การขับเคลื่อนการพัฒนา
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในต่างประเทศ

45

5

“เกษตรทฤษฎีใหม่”
การบริหารทรัพยากร
ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

55

7

สาธารณสุขเสริมสร้าง
ความมั่นคงทางสุขภาพ

77

6

ความร่วมมือด้านการศึกษา
เป็นรากฐานการเชื่อมโยง
ความสัมพันธ์ของประชาชน

63

8

การพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์
คือความยั่งยืน
ของการพัฒนา

87

บทสรุป

ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมของการ
น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปเผยแพร่ในต่างประเทศเพื่อ
สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการ
พัฒนาที่ยั่งยืน

103

6 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทนำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำทางพัฒนาประเทศไทย

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คือรากฐานการพัฒนาประเทศไทย

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในกระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระราชทานพระราโชวาทแนวทาง “เศรษฐกิจพอเพียง” Sufficiency Economy Philosophy (SEP) ครั้งแรกในวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 จากนั้นทรงมีพระราชดำรัสเรื่อยมาแต่ใช้คำว่า “พอมีพอกิน” “พอใช้” “พอเพียง” และ “ทฤษฎีใหม่” โดยเน้นให้มีพื้นฐานที่มั่นคงถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อให้เกิดความสมดุล

8 หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
 ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยโดยเฉพาะช่วงปี พ.ศ. 2539-2540 ทรงมีพระราชดำรัสคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นครั้งแรก ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้น้อมนำมาเป็นหลักในการพัฒนาและบริหารประเทศ โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544-2549) เพื่อเป็นหนึ่งในรากฐานของการพัฒนาประเทศไทย สืบเนื่องมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติที่หลากหลาย

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

“...พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ... ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและมีความมีเหตุผล”

“ต้องมีการแลกเปลี่ยนกัน มีการช่วยเหลือระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่าง จะเรียกว่าอำเภอ จังหวัด ประเทศ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน...”

“กิจการใดที่ไม่มีนโยบายที่แน่นอน ที่สอดคล้องกัน หรือแม้แต่ทะเลาะกัน ก็ไม่สำเร็จ ไม่เกิดประโยชน์จากโครงการนั้น”

“คนไม่เข้าใจว่ากิจการใหญ่ ๆ เหมือนสร้างเขื่อนปาดัก ก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน”

พระราชดำรัสของ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

10 ทุนส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“สามห่วง สองเงื่อนไข”

องค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” พัฒนาด้านคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นทางสายกลางให้เกิดความสมดุล มีคุณภาพและยั่งยืน จึงจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิต ซึ่งต้องมีคุณสมบัติ 3 ข้อนี้ได้แก่

1. **ความพอประมาณ** คือ ความพอดีที่เหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. **ความมีเหตุผล** คือ การใช้เหตุผลพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม

3. **การมีภูมิคุ้มกันที่ดี** คือ การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากในประเทศ และต่างประเทศ

ทั้ง 3 ข้อนี้ต้องอยู่บนพื้นฐาน 2 ข้อคือ

1. **ความรู้** คือ การมีความรู้ในวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ทำ
โดยนำมาใช้อย่างรอบคอบ

2. **คุณธรรม** คือ การมีคุณความดีในการทำสิ่งต่าง ๆ โดยเน้นความอดทน
ความเพียร สติ ปัญญา และความรอบคอบ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ: ตัวอย่างความสำเร็จของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา เพื่อให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลายสาขา หลากมิติ มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านอย่างเป็นองค์รวม โดยให้ความสำคัญกับความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ สภาพแวดล้อม จึงต้องมีการทดลองศึกษา ตัวอย่างความสำเร็จคือศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 แห่ง กระจายทั่วประเทศไทย ได้แก่

1. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา (8 สิงหาคม 2522)
2. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส (18 สิงหาคม 2524)
3. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี (28 ธันวาคม 2524)
4. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร (25 พฤศจิกายน 2525)
5. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ (11 ธันวาคม 2525)
6. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี (5 เมษายน 2526)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ใช้เฉพาะเกษตรกร

การใช้ชีวิตอย่างพอประมาณเหมาะกับอัตภาพ มีเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจอย่างเหมาะสม และมีภูมิคุ้มกันซึ่งจะเตรียมตัวให้พร้อมทั้งในสภาพปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น จึงนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกวิชาชีพ ทุกภาคส่วน ไม่จำกัดเฉพาะเกษตรกร หรือคนไทย โดยการตระหนักถึงความสุขจากการดำรงชีวิตอย่างพอดีโดยไม่เบียดเบียน หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และแบ่งปันส่วนที่เหลือแก่ผู้อื่นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นความรู้หรือเทคโนโลยี ทำให้เกิดความร่วมมือ พึ่งพาอาศัยในชุมชน แล้วขยายผลไปสู่สังคมและประเทศในลำดับต่อไป ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงประยุกต์ใช้ได้ในวันวัฒนธรรมหรือสังคมที่หลากหลาย

“

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จึงประยุกต์ใช้ได้ในวันวัฒนธรรมหรือ
สังคมที่หลากหลาย

”

14 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างสังคมแห่งสันติภาพที่ยั่งยืนโดยใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นมรดกสำคัญทางแนวคิดในการพัฒนา จากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชที่สังคมไทยและสังคมโลกนำไปปรับใช้หรือประยุกต์ใช้ได้ โดยพิจารณาความต้องการพื้นฐาน ความจำเป็น วัฒนธรรม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละสังคม แต่ละพื้นที่ เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) ประกาศความสำคัญของแนวคิด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และกำหนดให้เป็นหนึ่งในแผนพัฒนาสังคมเพื่อส่งเสริมศักยภาพของมนุษยชาติและปกป้องโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมและได้รับผลกระทบจากการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีต่าง ๆ แนวคิดนี้จึงสามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ

“
แนวคิดนี้จึงสามารถประยุกต์ใช้ให้
เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ

”

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” : จากไทยสู่ประชาคมโลก

นางอิริน่า โบโคว่า (Irina Bokova) ผู้อำนวยการองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) กล่าวในการประชุมสันติภาพนานาชาติหัวข้อ การสร้างสังคมแห่งสันติภาพที่ยั่งยืน มรดกในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2560 ว่า

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์ มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน ไม่ใช่เพียงในประเทศไทย แต่ยังส่งผลกระทบระดับโลก แนวทางพระราชดำริในการพัฒนามนุษย์ เสริมสร้างศักยภาพให้ผู้ด้อยโอกาสพัฒนาตนเองได้เท่าเทียมในสังคมของพระองค์ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเพิ่มพูนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และปกป้องโลกที่ยุเนสโกกำลังดำเนินการและตั้งเป้าหมายให้สำเร็จในปี 2573”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการสานต่อทั้งในประเทศไทย และในระดับนานาชาติ และเป็นแนวทางในการดำเนินนโยบายการปฏิบัติงานให้หลายหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้รื้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการกิจความร่วมมือระหว่างประเทศซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเชื่อมไทยสู่โลก และเพื่อเชื่อมโลกสู่ไทย

16 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1

บัวแก้วสัมพันธ์: รากเริ่มของการเผยแพร่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่นานาชาติ

เหตุใดต้องมีโครงการบัวแก้วสัมพันธ์

โครงการบัวแก้วสัมพันธ์ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2546 โดยกรมวิเทศสหการ (สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ปัจจุบันคือ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ) มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะแนวทางพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม โดยจัดการศึกษาดูงานตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการพัฒนา ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการแสวงหาแนวร่วม และเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกัน เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีและสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเป้าหมาย ต่อมาจึงขยายการดำเนินงานไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

**“บัวแก้ว” สื่อความหมายได้
2 ความหมาย ได้แก่ สัญลักษณ์ของ
กระทรวงการต่างประเทศ และ
ความรอบรู้อันประเสริฐ โดยนัยนี้
เนื้อหาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
จึงครอบคลุมถึงข้อโครงการด้วย**

“เพื่อนบ้านคนใกล้ขีด” สำคัญอย่างไร

ในระยะเริ่มต้น โครงการ “บัวแก้วสัมพันธ์” เน้นการนำ
ผู้นำรุ่นใหม่ของประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาศึกษาดูงานและ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการพัฒนากับผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน
และปราชญ์ชาวบ้านของไทย ต่อมาได้ขยายกลุ่มเป้าหมายไปยัง
ประเทศอื่นในกลุ่มอาเซียน เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง แอฟริกา
และลาตินอเมริกา โครงการได้เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ
ต่อการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชาวต่างชาติ
และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับ
ประเทศคู่ร่วมมือ

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม
โครงการ “บัวแก้วสัมพันธ์”
จึงมีความสำคัญเพราะ
ได้รู้จักและเข้าใจปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง
สามารถนำไปเผยแพร่
ในประเทศของตน

ตัวอย่างไรชาวต่างชาติจึงจะรู้จัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“บัวแก้วสัมพันธ์” เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่จริง โดยผู้เข้าร่วมโครงการได้ศึกษาดูงานจากหน่วยงานและแหล่งเรียนรู้ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่ดีของไทย อาทิ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 6 แห่งทั่วประเทศ โครงการพัฒนาที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสาขาต่าง ๆ ในประเทศไทย และโครงการพัฒนาในพื้นที่ต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชนอื่น ๆ รวมทั้งได้ร่วมการสัมมนา แลกเปลี่ยนความรู้และหารือในประเด็นเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาประเทศร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสของภาครัฐ เอกชน และประชาชน ทำให้เข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
อย่างเป็นรูปธรรม

จนถึงปัจจุบันกระทรวง
การต่างประเทศ โดย
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
จัดโครงการ “บัวแก้วสัมพันธ์” แล้ว
22 ครั้ง มีผู้แทนต่างประเทศ จำนวน 308 ราย
จาก 80 ประเทศเข้าร่วมโครงการ

20 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วาระพิเศษ ณ ศาลาเรึง วังไกลกังวล

พ.ศ. 2547 กระทรวงการต่างประเทศเชิญผู้แทน
ระดับรัฐมนตรีจากประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มเป้าหมาย
มาศึกษาดูงานระดับนโยบายในประเทศไทย โดย ดร.สุรเกียรติ์
เสถียรไทย อธิการบดีและอธิบดีกรมการกงสุลและอธิบดีกรมการกงสุล
กระทรวงการต่างประเทศได้นำคณะผู้แทนเข้าเฝ้าทูลละออง
ธุลีพระบาท พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
บรมนาถบพิตร ณ ศาลาเรึง วังไกลกังวลเพื่อรับพระราชทาน
คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตาม
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเผยแพร่ไปประเทศใดในโลก

- กลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
- กลุ่มประเทศลาตินและแคริบเบียน
- กลุ่มประเทศแอฟริกาและตะวันออกกลาง
- กลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราชและยุโรปตะวันออก
- กลุ่มประเทศเอเชียใต้
- กลุ่มประเทศสมาชิกของเวทีการประชุมกลุ่มความร่วมมือเอเชียตะวันออกและลาตินอเมริกา (FEALAC)

22 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างแหล่งเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของไทย

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง 6 แห่งทั่วประเทศ
- ฟาร์มของเดอร์ วิสาหกิจขนาดกลาง ผลิตสินค้าแปรรูปอาหาร และเครื่องดื่มาจากธัญพืชเกษตรอินทรีย์ไร้สารพิษ
- บริษัทผลิตภัณฑ์สะเดาไทย จำกัด วิสาหกิจขนาดเล็ก จังหวัดสุพรรณบุรี
- วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร
- มูลนิธิพระดาบส ในกรุงเทพฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริแห่งแรก
คือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนา
เขานินชอนอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ : ตัวอย่างความสำเร็จของแหล่งเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำหน้าที่รวบรวมความรู้จากแนวคิด ทฤษฎี วิธีการทดลองใหม่ ๆ และการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทท้องถิ่น โดยนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาทดลองปฏิบัติจริง ใช้วิธีการทำงานแบบหุ้นส่วนความร่วมมือแบบ “ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ” หรือ one stop service เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนแบบองค์รวม ทั้งเรื่องดิน น้ำ ป่า ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งแรก คือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสาร จันทบุรี เริ่มเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2522 จากผืนดินเสื่อมโทรมไม่สามารถทำการเกษตรได้ กลายเป็นตัวอย่างความสำเร็จด้านเกษตรกรรมที่สมบูรณ์แบบทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำ พันธุ์ สภาพป่า การพัฒนาดิน การวางแผนปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นการพัฒนาทั้งพื้นที่โดยรอบ พัฒนาอาชีพและพื้นที่ทำกินของชุมชนให้มีรายได้ที่สูงขึ้น ประชาชนมีความสุข โดยนำวิธีการที่ได้ผล ถูกต้อง ประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดมาใช้

24 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง: เชื่อมหุ้นส่วนการพัฒนาทั่วโลก

ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษได้อย่างไร

องค์การสหประชาชาติ และประเทศสมาชิกทั่วโลกร่วมกันกำหนด “เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ” (Millennium Development Goals - MDGs) เพื่อเป็นหนึ่งในกลไกการพัฒนาของโลกร่วมกันและเป็นจุดเริ่มต้นในการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเพื่อเริ่มต้นศตวรรษใหม่ โดยมีเป้าหมายและกรอบเวลาที่ชัดเจน คือ พ.ศ. 2543 - 2558 ปรากฏว่า ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายดังกล่าวก่อนกำหนดเวลา เพราะมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นแนวทางที่ชัดเจน เหมาะสม ปฏิบัติได้จริง เป็น “เข็มทิศ” พัฒนาประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) คืออะไร

พ.ศ. 2558 องค์การสหประชาชาติจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ทุกประเทศจะต้องบรรลุเป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมาย ภายในปี 2573 เพื่อแก้ปัญหาและเตรียมรับสถานการณ์โลกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างประชาคมโลกในทุกระดับ

26 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เป้าหมายที่ 1** ยุติความยากจนในทุกรูปแบบในทุกพื้นที่
- เป้าหมายที่ 2** ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมการเกษตรกรรมที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 3** สร้างหลักประกันการมีสุขภาพดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย
- เป้าหมายที่ 4** สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เป้าหมายที่ 5** บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้หญิงและเด็กหญิงทุกคน
- เป้าหมายที่ 6** สร้างหลักประกันให้มีน้ำใช้ และมีการบริหารจัดการน้ำ และการสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 7** สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ ในราคาที่สามารถซื้อหาได้ เชื่อถือได้ และยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 8** ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- เป้าหมายที่ 9** สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความต้านทานและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม
- เป้าหมายที่ 10** ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ
- เป้าหมายที่ 11** ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความทั่วถึงปลอดภัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12

สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13

ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบ

เป้าหมายที่ 14

อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15

ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย หยุดยั้งการเสื่อมโทรมของดินและฟื้นฟูสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียดiversity ความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16

ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้คนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และทุกคนสามารถเข้าถึงในทุกกระดับ

เป้าหมายที่ 17

เสริมสร้างความแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงาน และฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

28 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

SEP กับการบรรลุ SDGs

การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะสามารถมีบทบาทช่วยฟื้นฟูโลกและร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เดินไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน โดยที่ประชุมรัฐมนตรีกลุ่ม 77 (G77) ประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2559 ได้ให้การรับรองปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy - SEP) เป็นแนวทางหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal - SDGs)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนายั่งยืนได้อย่างไร

วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2559 ที่ประชุมรัฐมนตรีกลุ่ม 77 (G77) รับรองว่าการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒที่ยั่งยืน เพราะมีบทบาทช่วยฟื้นฟูโลกอย่างมีภูมิคุ้มกัน เห็นได้จากความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการบรรลุเป้าหมายการพัฒที่ยั่งยืนสอดคล้องและเชื่อมโยงถึงกัน

30 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ใครนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเผยแพร่ในสหประชาชาติ

พ.ศ. 2545 ที่ประชุมระดับรัฐมนตรี พร้อมด้วยเลขาธิการองค์การ
(UNCTAD) มีมติร่วมกันว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถือเป็นทางเลือกหนึ่ง
ของการพัฒนา พ.ศ. 2558 ฝ่ายไทยบรรยายพิเศษแนวคิดตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง ณ นครเจนีวาให้กับผู้แทนจาก UNCTAD และ UNRISD
ซึ่งร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริม
การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ในช่วงที่ไทยเป็นประธานกลุ่ม 77 เมื่อปี พ.ศ. 2559
กระทรวงการต่างประเทศจัดการประชุมที่เกี่ยวข้องกับ SEP for SDGs ได้แก่
การประชุม G-77 Bangkok Roundtable on Sufficiency Economy
การประชุม SEP in Business และการหารือในเชิงลึกในหัวข้อ “SEP for SDGs”
ในการประชุมระดับรัฐมนตรีของกลุ่ม 77 โดย SEP ปรากฏในปฏิญญาระดับ
รัฐมนตรีของกลุ่ม 77 ตั้งแต่ปี 2559 ว่า

“ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เป็นแนวทางหนึ่งในการบรรลุ SDGs ซึ่งใช้ได้จริง
และมีความเป็นสากล เห็นได้ชัดจากการนำไป
ประยุกต์ใช้และประสบความสำเร็จ ”

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รู้จักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่

ในการประชุม ASEAN Summit พ.ศ. 2552 การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 37 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นรากฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจที่ส่งเสริมความเข้มแข็งจากภายในประเทศ ตามหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในทุกภาคส่วน ทั้งภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ ทั้งผู้ประกอบการรายย่อย (SMEs) และกิจการระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกลุ่มอาเซียน

G77 คืออะไร

G77 (The Group of 77) เป็นการรวมกลุ่มของ ประเทศกำลังพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดในสหประชาชาติ จำนวน 77 ประเทศ มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริม ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและขยายไปสู่ ประเด็นอื่น ๆ ทุกด้าน และส่งเสริมความร่วมมือ ได้ - ได้ ไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้ร่วมก่อตั้ง และมีบทบาทสำคัญ ปัจจุบันมีสมาชิกเพิ่มขึ้น เป็น 134 ประเทศ

G77 เวทีเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พ.ศ. 2559 รัฐบาลไทย โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นในการประชุม สมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ (UNGA) ครั้งที่ 70 ระหว่างวันที่ 23 กันยายน - 1 ตุลาคม 2558 ณ สหรัฐอเมริกา ต่อมาไทยได้รับเลือกให้เป็น ประธานกลุ่ม G77 ระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยนายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และ ผู้แทนพิเศษของนายกรัฐมนตรี ได้สานต่อและผลักดันปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงให้กับประเทศสมาชิกกว่า 130 ประเทศให้เข้าใจและเรียนรู้หลักการ แนวคิดและการนำไปประยุกต์ใช้กับบริบทประเทศของตน โดยประเทศไทย พร้อมแบ่งปันประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีของปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อให้เป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาระหว่างประเทศที่สนับสนุน การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573

“ประเทศไทยพร้อมแบ่งปัน
ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี
ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อให้เป็นหนึ่งในแนวทาง
การพัฒนาระหว่างประเทศ”

SEAMEO SEPs ในองค์การระหว่างประเทศ

องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian Ministers of Education Organization: SEAMEO) ได้ก่อตั้งศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อความยั่งยืนของ ซีมิโอ (SEAMEO SEPS) เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นหนึ่งในศูนย์ระดับภูมิภาค 26 แห่ง เพื่อแบ่งปันแนวคิด และหลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับประเทศต่างๆ ในภูมิภาค โดยนำไปสู่การสร้างการพัฒนาและเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ดังวิสัยทัศน์คือ “ศูนย์ความเป็นเลิศระดับภูมิภาคเพื่อส่งเสริม SEP เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

34 หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ “เข้มทิศ” ในภารกิจของ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

เป้าหมายสำคัญของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศมีเป้าหมายสำคัญคือ “สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainability) ของประเทศต่าง ๆ ผ่านการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ของไทย โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ดังวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

**“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง
และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง”**

TICA หมายถึงอะไร

TICA คือ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ มาจาก Thailand International Cooperation Agency และยังมีหลายความหมายครอบคลุมหลักการดำเนินงาน ได้แก่

T

“Teamwork” ทุกโครงการทำด้วยความร่วมมือของ “Team Thailand for Development Cooperation” ซึ่งมุ่งมั่นตั้งใจเรียนรู้ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาประเทศของไทยกับมิตรประเทศ

I

“Involvement” การมีส่วนร่วมของประเทศคู่ร่วมมือ/หุ้นส่วนการพัฒนาตลอดกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นโครงการ

C

“Comprehensiveness” นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น “เข็มทิศ” และ “ทางเสือ” เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยไทยเป็นตัวอย่างที่ดี

A

“Appropriateness” คำนึงถึงความเหมาะสมในการริเริ่มทุกโครงการ โดยเน้นให้เกิดความพอเพียงพึ่งพาตนเองได้อย่างประหยัดเรียบง่ายและใช้งานได้จริง เพื่อเป็นการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อยไปสมดุล และเกื้อกูลกัน

รูปแบบของแนวทางการร่วมมือเพื่อการพัฒนาของ TICA เป็นอย่างไร

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศดำเนินการกิจสอดคล้องกับนโยบาย SEP for SDGs Partnership โดยเป็นหน่วยงานหลักในการเสริมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือทางวิชาการและเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปด้วยกันกับประชาคมโลกใน 8 รูปแบบหลัก ได้แก่

1. การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ
4. การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท

38 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. การจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น
6. การจัดการศึกษาดูงาน
7. การจัดส่งอาสาสมัครเพื่อนไทยไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ
8. การเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดนิทรรศการ
จัดทำหนังสือ และแผ่นพับ

สาขาการพัฒนาด้านใดที่กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ ใช้กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในต่างประเทศ (Development Cooperation Framework)

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศดำเนินงานความร่วมมือ
เพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศใน 2 มิติหลัก โดยมีผู้เชี่ยวชาญและ
อาสาสมัครเพื่อนไทยร่วมขับเคลื่อน คือ

1. โครงการพัฒนาสาขา

เศรษฐกิจ เช่น การเกษตร
การท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะ
ฝีมือแรงงาน วิทยาศาสตร์
สิ่งแวดล้อม และการต่อยอดไปสู่
การเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจเช่น
การพัฒนาระบบกฎระเบียบ
ธุรกิจการค้าและโลจิสติกส์
การพัฒนาแหล่งวัตถุดิบทางการ
เกษตรและทรัพยากรธรรมชาติ

2. โครงการพัฒนาสาขา

สังคม เช่น สาธารณสุข
การป้องกันและเฝ้าระวัง
โรคอุบัติใหม่ตามแนวชายแดน
การพัฒนาศูนย์แรกรับเหยื่อจาก
การค้ามนุษย์ การพัฒนา
การศึกษา การสร้างความเป็น
ศูนย์กลางทางด้านการศึกษาใน
ภูมิภาค และบริหารสาธารณสุข

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำเนินงานอย่างครอบคลุมมีรูปแบบใดบ้าง (SEP Branding)

1. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP Learning Center)

เพื่อพัฒนาศูนย์รวมข้อมูล
และแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่นำเสนอ
เทคนิคและวิชาการสมัยใหม่
ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดีตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชน
โดยรอบและผู้สนใจนำองค์ความรู้
ไปปรับใช้และต่อยอดได้อย่างเหมาะสม

2. การพัฒนาชุมชน ยั่งยืนต้นแบบตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP Sustainable Community)

เพื่อพัฒนาชุมชน
ในพื้นที่ให้เป็นชุมชนต้นแบบ
ที่มีความยั่งยืน โดยประยุกต์ใช้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการพัฒนาประเทศ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินงานส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในสาขาต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญ โดยเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ และบทบาทของไทยในการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศในเวทีการประชุมหารือและแลกเปลี่ยนความรู้ (platform) ระหว่างประเทศ รวมถึงการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับ SEP ทั้งในและต่างประเทศ

“ ปัจจุบันมีประเทศกว่า 100 ประเทศทั่วโลก รวมถึงองค์การระหว่างประเทศภายใต้สหประชาชาติได้ร่วมเป็นประเทศคู่ร่วมมือ และหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนกับประเทศไทย ”

ตัวอย่างความสำเร็จและแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อบรรลุเป้าหมาย การพัฒนายั่งยืนซึ่งทั่วโลกยอมรับ

พ.ศ. 2561

- โครงการพัฒนาโรงพยาบาลแขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว
- โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน
ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่วิทยาลัยเทคนิคสิกรรม
ดงคำซ่าง นครหลวงเวียงจันทน์ สปป. ลาว

พ.ศ. 2563

- โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับชุมชน OGOP ของราชอาณาจักรภูฏาน

- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและธุรกิจในภาคการเกษตรในติมอร์-เลสเต (ความร่วมมือไตรภาคีไทย-เยอรมนี-ติมอร์-เลสเต)
- โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศรีลังกา
 - โครงการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ใน สปป.ลาว
 - โครงการสร้างภูมิคุ้มกันต่อสภาพภูมิอากาศในชุมชนการผลิตพืชในกัมพูชา

พ.ศ. 2565

- โครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends from Thailand: FFT)
- โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมองโกเลีย (ความร่วมมือไตรภาคีไทย-เยอรมนี-มองโกเลีย)

44 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4

โครงการ SEP Branding การขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ

SEP Branding คืออะไร

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างบทบาทและสถานะประเทศไทยในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่มีแนวทางการพัฒนาของตนเองที่ชัดเจน โดยมีแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการพัฒนา และมีแผนเชิงรุกในการส่งเสริมโครงการพัฒนา ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อดำเนินงานอย่างครอบคลุม (SEP Branding Cooperation)

SEP Branding เป็นการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทย เพื่อช่วยเหลือต่างประเทศ โดยมีเป้าหมายหลักคือกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาคใกล้เคียง และเป้าหมายลำดับถัดไปคือประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกที่มีความใกล้ชิดกับประเทศไทย ได้แก่ เอเชียใต้ เอเชียกลาง แปซิฟิก แอฟริกา และลาตินอเมริกา

46 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“ SEP Branding เป็นการให้ความร่วมมือ
เพื่อการพัฒนาของไทยเพื่อช่วยเหลือต่างประเทศ
โดยมีเป้าหมายหลักคือกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน
และภูมิภาคใกล้เคียง ”

**โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่นำ SEP
ไปประยุกต์ใช้มีที่รูปแบบ**

- 1.การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP Learning Center)
- 2.การพัฒนาชุมชนยั่งยืนต้นแบบตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP Sustainable Community)

ทำไมต้องจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ

การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (SEP Learning Center) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศูนย์รวมข้อมูล และแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่นำเสนอเทคนิคและวิชาการสมัยใหม่ ซึ่งผ่านการประยุกต์และทดลองใช้แล้วว่าเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในพื้นที่ของคู่ร่วมมือ โดยถ่ายทอดกระบวนการคิด และตัดสินใจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดแทรกอยู่ในฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนโดยรอบและผู้สนใจจากภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปรับใช้และต่อยอดได้อย่างเหมาะสม ยั่งยืน เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม

ศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งสร้างเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่และหน่วยงานท้องถิ่นพื้นที่ร่วมพัฒนabatบาท และปฏิสัมพันธ์กับชุมชน สามารถนำเสนอและถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงวิชาการ และได้ทดลองปฏิบัติจริง โดยมีแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับภูมิศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

“ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้
ตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนา
ศูนย์รวมข้อมูล และ
แหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติ
ที่นำเสนอเทคนิคและ
วิชาการสมัยใหม่ ”

ประเทศใดที่มีศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เลโซโท โมซัมบิก สเปน.ลาว ตองกา ติมอร์-เลสเต เวียดนาม

ศูนย์เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก้ปัญหาความยากจนใน สเปน.ลาว ได้จริงหรือไม่

การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน สเปน.ลาว เริ่มที่วิทยาลัยเทคนิคสิกรรมดงคำซ้าง นครหลวงเวียงจันทน์ และขยายผลไปยังสถาบันการศึกษาอีก 5 แห่งในแขวงคำม่วน แขวงเซกอง แขวงอัตตะปือ แขวงบ่อแก้ว และแขวงไชยะบูลี ทำให้นักเรียนและครูมีองค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตรสะอาดและปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสีเขียวของ สเปน.ลาว ที่จะสามารถลดต้นทุนการผลิตอื่น ๆ เพื่อให้มีความเป็นอยู่ที่พอเพียงไม่ใช่แค่พออยู่พอกิน แก้ปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ในสเปน.ลาว เป็นโรงเรียนแห่งแรกของลาวที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศไทย และเป็นศูนย์ในการฝึกงานด้านสิกรรมให้แก่ักเรียน เพื่อนำความรู้ไปปฏิบัติได้

“

การจัดตั้งศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์รวมข้อมูลและเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงปฏิบัติ ที่นำเสนอเทคนิคและวิชาการสมัยใหม่ซึ่งได้ผ่านการประยุกต์และทดลองใช้ที่เหมาะสมผ่านสภาพภูมิศาสตร์สังคมวัฒนธรรมในพื้นที่ร่วมพัฒนา ควบคู่กับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ความคิด และตัดสินใจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานความรู้ต่างๆ เพื่อให้ผู้สนใจจากภาคส่วนต่างๆ ของประเทศ คู่ร่วมมือสามารถนำองค์ความรู้ ไปปรับใช้และต่อยอดอย่างเหมาะสมทันที ในฐานะต้นแบบความยั่งยืนของประเทศไทยที่พร้อมร่วมแบ่งปันให้นานาประเทศตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

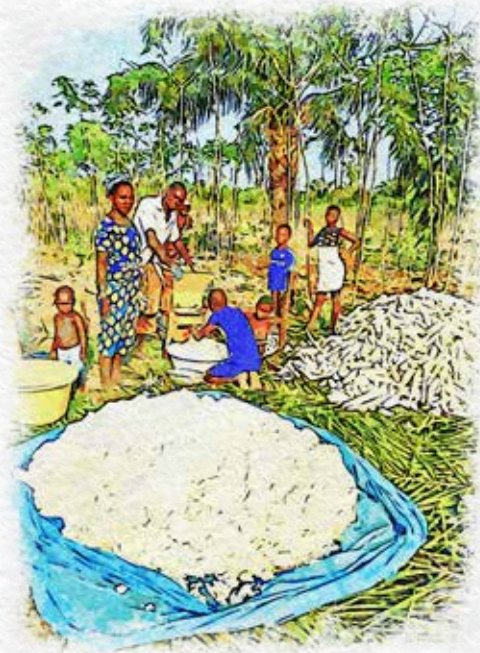
บุญมา จันทะวง ผอ.วิทยาลัยเทคนิคคสิกรรมดงคำซ้าง
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

”

ประชาชนเลโซโทมีชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ ราชอาณาจักรเลโซโท ตั้งอยู่ในเขตส่วนพระองค์ ในสมเด็จพระราชาธิบดี เลสซีที่ 3 มีพื้นที่ประมาณ 36 ไร่ เกษตรกรได้มาเรียนรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้และประสบผลสำเร็จ ช่วยแก้ปัญหาเรื่องอาหารซึ่งต้องนำเข้าประมาณ 70% พื้นที่ในโครงการส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพาะปลูกทั้งไม้ผล พืชไร่ และพืชอวบน้ำ และมีบ่อเก็บน้ำขนาดกลางซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อใช้ในโครงการ ช่วยให้ประชาชนเลโซโทมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

“ เกษตรกรได้มา
เรียนรู้เพื่อนำไป
ประยุกต์ใช้และ
ประสบผลสำเร็จ
ช่วยแก้ปัญหา
เรื่องอาหาร ”

“

จากที่เขาไม่มีข้าวกิน จากที่มีข้าวไม่พอ ตอนนี้มีข้าวกินแล้ว ซึ่งนอกจากตัวเองจะมีอาหารบริโภคแล้ว ก็ยังสามารถเผื่อแผ่ไปให้เพื่อนบ้าน แถมยังทำขายได้ด้วย สามารถเป็นอาชีพที่มั่นคง จ้างแรงงานได้อีกหลายคน กลายมาเป็นการทำการเกษตรแบบยั่งยืน เห็นได้ชัดว่ามันเป็นความยั่งยืน และนอกจากความยั่งยืนให้กับตัวเองแล้วก็ยังเป็นความยั่งยืนให้กับเพื่อนบ้านในชุมชนอีกด้วย แล้วในอนาคตเราคิดว่าความยั่งยืนจะแพร่หลายไปทั่วประเทศ

นายอภิชาติ สุดแสง

กงสุลกิตติมศักดิ์ราชอาณาจักรเลโซโท ประจำประเทศไทย

”

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนยั่งยืนต้นแบบตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร (SEP Model Community)

มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุมชนในพื้นที่ให้เป็นชุมชนต้นแบบของการบริหารจัดการตนเองที่ครอบคลุม มีส่วนร่วม และยั่งยืน โดยเริ่มจากการสร้างความพอเพียงและพึ่งพาตนเองได้ในระดับบุคคล/ครัวเรือน ก่อนขยายผลสู่การรวมกลุ่ม และการพัฒนาเป็นชุมชนที่มีความยั่งยืนใน 4 มิติ คือสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางตามบริบททางภูมิสังคมของพื้นที่นั้น

OGOP Model I เป็นการประยุกต์ใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จ

โครงการส่งเสริมด้านการเกษตร โดยการพัฒนาสินค้า
และผลิตภัณฑ์ OGOP ของราชอาณาจักรภูฏาน เป็นการคัดเลือก
ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นของภูฏานจาก 20 ชุมชน มาพัฒนาใส่รูปแบบ
ที่สวยงามเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นและช่วยเหลือประชาชน
ภูฏานให้มีความสุข

“โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชุมชนต้นแบบ
อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับชุมชน OGOP ของราชอาณาจักรภูฏาน (โครงการ OGOP Model II)
เข้ามาสานต่อความสำเร็จของ OGOP Model I และเพิ่มการบูรณาการเข้ากับ
การท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบนวัตกรรมพร้อมพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืน
บนพื้นฐานการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่ประเทศภูฏานมีแนวคิด ‘ความสุขมวลรวมประชาชาติ’
(Gross National Happiness - GNH) เป็นแกนกำหนด
กรอบยุทธศาสตร์เศรษฐกิจและสังคม การนำปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy - SEP)
เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ก็เปรียบเสมือนวิถีปฏิบัติ
ที่นำไปสู่เป้าหมายหลัก คือสร้างความสุขมวลรวม
ของประเทศได้เช่นเดียวกัน”

**โครงการพัฒนาชุมชนยังยืนต้นแบบ
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ที่ไหนบ้าง**

กัมพูชา	ตองกา	ภูฏาน
บังกลาเทศ	เบนิน	มองโกเลีย
สปป. ลาว	เวียดนาม	ศรีลังกา

54 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5

“เกษตรทฤษฎีใหม่” การบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

“ศาสตร์พระราชสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

“พระมหากษัตริย์นักพัฒนา” คือพระราชสมัญญาหนึ่งในพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อันเนื่องมาจากทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อคนไทย และประเทศไทยมานานกว่า 70 ปี โดยทรงศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สร้างสรรค์ พัฒนาโครงการ นวัตกรรม และแนวคิด ที่นำไปปฏิบัติได้จริง พระองค์ทรงแนะแนวทางการใช้นวัตกรรมที่เรียบง่าย เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม บริบทแต่ละภูมิภาคในพื้นที่ที่พระองค์เสด็จไปทั่วประเทศไทย ทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับประชาชนชาวไทยและประชากรของโลก

“ พระองค์เสด็จไปทั่วประเทศไทย
ทรงพระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ให้กับประชาชนชาวไทยและประชากรของโลก ”

เกษตรทฤษฎีใหม่: รูปแบบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทฤษฎีใหม่ ให้ความสำคัญกับการคิดแบบองค์รวมและการพัฒนาแบบเป็นขั้นตอน เน้นการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกื้อหนุนกัน พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงใช้เป็นแนวทางช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบความยากลำบากจากปัจจัยต่าง ๆ โดยเฉพาะสภาพภูมิประเทศ ให้สามารถทำเกษตรกรรมแบบพออยู่พอกินและพึ่งตนเองได้

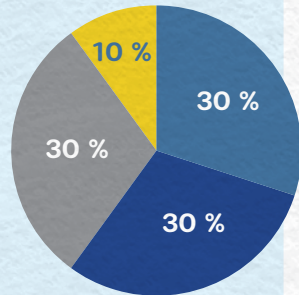
ทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นตอน

เกษตรทฤษฎีใหม่ 3 ขั้นตอน มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 1 ทฤษฎีใหม่ขั้นพื้นฐาน การจัดสรรพื้นที่อยู่อาศัย และที่ทำกินให้สามารถทำการผลิตและพึ่งตนเองได้ตามกำลัง พืชพอกิน โดยแบ่งที่ดินเป็น 4 ส่วน ตามอัตราส่วน (30 : 30 : 30 : 10) ได้แก่

- 30 % ส่วนที่ 1 ขุดสระน้ำเพื่อเลี้ยงปลา และใช้น้ำในการเกษตร รวมถึงการปลูกข้าว
- 30 % ส่วนที่ 2 ทำนาเพื่อให้พอกิน ในครัวเรือน
- 30 % ส่วนที่ 3 ปลูกพืชไร่ พืชผักผลไม้ สมุนไพรเพื่อใช้ดำรงชีวิต
- 10 % ส่วนที่ 4 ใช้เป็นที่อยู่อาศัย และอื่นๆ เช่น ถนน โรงเตี๊ยม เล้าไก่ คอกสัตว์ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง เมื่อเกิดความมั่นคงขั้นพื้นฐานแล้ว ควรรวมพลังกันในรูปแบบกลุ่มระดับชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน หรือ สหกรณ์ ร่วมแรงร่วมใจกัน ในด้านการผลิต การตลาด ความเป็นอยู่ สวัสดิการ การศึกษา สาธารณสุข และศาสนา โดยทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 3 ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า คือการติดต่อ ประสานงาน จัดหาทุน จากธนาคาร บริษัท หรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อช่วยในการลงทุนและ พัฒนาคุณภาพชีวิต โดยทั้งสองฝ่ายต้องได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความมั่นคงให้สังคมไทย

“ ทฤษฎีใหม่นี้
สอดคล้องกับ
ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
อันประกอบด้วย
ความพอประมาณ
ความมีเหตุผล
และมีภูมิคุ้มกันในตัว
รวมถึงต้องมีความรู้
และคุณธรรม ”

เกษตรทฤษฎีใหม่เริ่มต้นจากพื้นที่ทำการเกษตร
ของตนเอง จากนั้นขยายสู่การรวมกลุ่มในชุมชน
และประสานกับหน่วยงานภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ
ด้านการลงทุน เพื่อการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ
ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพและใช้ชีวิต
ได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข เป็นอีกหนึ่งฐานราก
ที่เสริมความแข็งแกร่งให้เศรษฐกิจไทย ซึ่งทฤษฎีใหม่นี้
สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
อันประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล
และมีภูมิคุ้มกันในตัว รวมถึงต้องมีความรู้และคุณธรรม

“ไทยเป็นต้นแบบ
ในการพัฒนาที่
เหมาะสมสำหรับ
ตองกา”

โครงการความร่วมมือไทย - ตองกา เพื่อพัฒนาแปลงเกษตรกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในพื้นที่สำนักพระราชวังตองกา

โครงการนี้เป็นพระราชดำริของสมเด็จพระราชาธิบดีฮุโพที่ 6 แห่งราชอาณาจักรตองกาที่มีพระราชประสงค์ให้มีโครงการเกษตรต้นแบบ เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืนแก่ชุมชน และทรงเล็งเห็นว่า ไทยเป็นต้นแบบในการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับตองกา

1. การจัดทำแปลงสาธิตการทำเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่
ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของสำนักพระราชวังตองกา

2. การสร้างศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรตามปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่โครงการ ซึ่งมีสถาปัตยกรรมลักษณะ
บ้านทรงไทย

3. การส่งผู้เชี่ยวชาญไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่โครงการ
เพื่อให้คำแนะนำการทำเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่ช่วงดำเนิน
โครงการ

4. การฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตร
ตามหลักทฤษฎีใหม่และการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ เพื่อเผยแพร่
การทำเกษตรตามหลักทฤษฎีใหม่เพื่อพัฒนาชุมชนตามปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชาวตองกาได้อย่างยั่งยืน

60 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ
ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในติมอร์ - เลสเต

ในตำบล Hera อำเภอ Aldria Horidollar จังหวัด Dili มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้/ หมู่บ้านต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งพาตนเอง และพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ด้านส่งเสริมการเกษตรของติมอร์ - เลสเต ให้สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชให้แก่เกษตรกรติมอร์ - เลสเตที่เข้าร่วมโครงการ

“

เกษตรกรพบว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนำมาปฏิบัติได้ง่ายและใช้ได้จริง และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

”

1. เกิดครอบครัวตัวอย่างต้นแบบครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรทดลองแบ่งพื้นที่การเกษตรเป็นสัดส่วนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเกษตรกรพบว่า แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนำมาปฏิบัติได้ง่าย และใช้ได้จริง และทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

2. มีศูนย์กลางเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีพร้อมทั้งแปลงสาธิต การเกษตร มีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ เช่น ปลูกผักไร้ดิน การเพาะเห็ดโรงเรือน การแปรรูปผลผลิตจากกล้วย

3. เกษตรกรจากพื้นที่อื่น ๆ เช่น ตำบล Matinaro สนใจเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และนำไปถ่ายทอดการทำการแปลงปลูกผักสวนครัวในพื้นที่ของตนเอง

6

ความร่วมมือด้านการศึกษา เป็นรากฐานการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ของประชาชน

การศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม

ปัจจุบันทุกประเทศให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นวาระการพัฒนาของโลกที่เชื่อมโยงกันทั้งมิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาให้เป็นกลไกในการเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” โดยมีการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการดำเนินงาน

เพราะเชื่อมั่นว่าการให้การศึกษาคือ การให้โอกาส ลดความเหลื่อมล้ำ และทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมในทุกระดับ ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นบทบาทที่สร้างสรรค์ของประเทศไทย ในการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นไปตามพื้นฐานความรู้และคุณธรรม ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

**“ เพราะเชื่อมั่นว่า
การให้การศึกษาคือ
การให้โอกาส
ลดความเหลื่อมล้ำ
และการศึกษาทำให้
เกิดการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม
ในทุกระดับ ”**

หลัก SEP เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาคน เป็นศูนย์กลาง “People Centered Development”

“

โดยธรรมชาติ คนเป็นแกนของโลก ทุกสิ่งเกิดขึ้นจากธรรมชาติ
และมีปฏิสัมพันธ์เกิดจากคน สามารถสร้างได้ทั้งประโยชน์
และปัญหาด้วยเช่นกัน เพราะฉะนั้น คน คือคำตอบสุดท้าย
ของทุกปัญหา กระทรวงการต่างประเทศเห็นถึงความสำคัญ
ของคนมากที่สุด โดยเฉพาะการพัฒนาคน

ฯพณฯ นายดอน ปรมดีวินัย

อดีตรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

”

TICA เชื่อมประเทศไทยสู่โลกด้วยโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศดำเนินโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน โดยยึด “แนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การพัฒนาด้านการศึกษาเกิดความยั่งยืน ทำให้ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเป็นที่รู้จักในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อตอบสนองผลประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุนของภาคเอกชนไทยที่เข้าไปลงทุนจำนวนมาก และส่งเสริมการเชื่อมความสัมพันธ์ระดับประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีสังคมวัฒนธรรมคล้ายประเทศไทยโดยเริ่มจากประเทศเวียดนามและขยายผลไปยังประเทศเมียนมาและประเทศกัมพูชา

TICA สนับสนุนโอกาสการเรียนรู้ภาษาไทย

โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน เปิดโอกาสให้ชาวต่างชาติได้เรียนรู้ภาษาไทยอย่างเป็นระบบ โดย กรมความร่วมมือระหว่างประเทศร่วมกับสถาบันการศึกษาของไทยวางแผน ดำเนินงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทในแต่ละพื้นที่ การ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน การให้ทุนศึกษาต่อด้านการสอนภาษาไทยใน ระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแก่อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย การ จัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปปฏิบัติการสอนและนิเทศ การจัดส่งอาสาสมัครเพื่อนไทย ไปปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการสอนภาษาไทย การจัดหาวัสดุและอุปกรณ์ อาทิ คอมพิวเตอร์ พรีนเตอร์ โปรเจคเตอร์ หนังสือและสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อให้ภาควิชาภาษาไทยมีศักยภาพที่จะพัฒนา การสอนภาษาไทยได้ด้วยตนเอง ทั้งหมดนี้เพื่อให้ ชาวชนของประเทศเพื่อนบ้านมีโอกาสได้เข้าถึงและ ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังจะเห็นได้จากศิษย์เก่าชาวต่างชาติยังคงใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน และประกอบอาชีพ

“ ทั้งหมดนี้เพื่อให้
เยาวชนของประเทศ
เพื่อนบ้านมีโอกาส
ได้เข้าถึงและ
ได้รับการศึกษา
อย่างมีคุณภาพ ”

“

เนื่องจากเราเป็นนักศึกษาภาษาไทย ดังนั้นเราจึงต้องเก่ง ต้องดี เพราะต้องสื่อสารกับพนักงานคนไทยกับเจ้านายคนไทย ในบริษัท นอกจากนี้เราควรจะเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการแก้ปัญหา ด้านการตัดสินใจ เพราะการที่เรามีความรู้ทางด้านภาษาไทยร่วมกับทักษะต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมด จะทำให้เรามีโอกาสมากขึ้นในการทำงานในบริษัทไทย

Mrs. Le Thi Phan Linh (ลินดา)
ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์
บริษัท Star Print Vietnam

”

ภาษาไทยเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่ต่อเนื่อง

บัณฑิตที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน มีความรู้ทักษะการใช้ภาษาไทยและเข้าใจวัฒนธรรมไทย ทำให้สามารถทำงานกับคนไทยได้ ซึ่งเป็นความรู้ที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน ส่งเสริมการจ้างงาน สร้างรายได้และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต การศึกษาภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้านจึงเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง

“

อีก 5 ปีนับจากปีนี้ เราจะขยายธุรกิจในเวียดนามให้เติบโต 2 เท่าจากที่เราได้อยู่ ฉะนั้น โอกาสที่จะรับผู้ที่รู้ภาษาไทยเข้ามาทำงานต้องตามมาแน่นอน สำหรับนโยบายของ Central เอง เราทำโครงการ “Management Associate” เพื่อหาคนที่เก่งที่สุด มี DNA เป็น Central มากที่สุด นอกจากจะรับน้องๆ มาฝึกงานแล้ว เราก็จะส่งไปฝึกงานที่ประเทศไทยด้วย เป็นเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี เพื่อหมุนไปตามหน่วยธุรกิจแต่ละฝ่ายแล้วดูว่าตัวเองเหมาะกับธุรกิจไหนของ Central มากที่สุด

คุณเฉลิมชัย พรศิริปิยกุล
Central Retail Vietnam

”

ความสำเร็จของการสอนภาษาไทยในเวียดนาม

ผลสำเร็จของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยในเวียดนามนอกจากจะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาวไทยกับชาวเวียดนามระดับประชาชนแล้ว ยังได้สนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและภาคเอกชนของทั้งสองประเทศอีกด้วย ซึ่งพลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามส่งผลให้ทั้งสองประเทศได้ยกระดับความสัมพันธ์ขึ้นสู่การเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ที่เข้มแข็งและครอบคลุมความร่วมมือทุกด้านในปัจจุบัน

“

พลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามส่งผลให้ทั้งสองประเทศได้ยกระดับความสัมพันธ์ขึ้นสู่การเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ที่เข้มแข็ง

”

มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนภาษาไทยในประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศเวียดนาม

1. มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์
(University of Social Sciences and Humanities :USSH, Vietnam National University, Ho Chi Minh City)
2. มหาวิทยาลัยดานัง (University of Foreign Language Studies, The University of Danang)
3. มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม
กรุงฮานอย (University of Languages & International Studies (ULIS), Vietnam National University, Hanoi)
4. มหาวิทยาลัยฮานอย (University of Hanoi)
5. มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศ
นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh University of Foreign Languages - Information Technology)

ประเทศเมียนมา

1. มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง (Yangon University of Foreign Languages)
2. มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศมัณฑะเลย์ (Mandalay University of Foreign Languages)

ประเทศกัมพูชา

1. มหาวิทยาลัยภูมิพนม (Royal University of Phnom Penh)
2. มหาวิทยาลัยแห่งชาติพระตะบอง (National University of Battambang)

โครงการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีพและอื่น ๆ

นอกเหนือจากความร่วมมือด้านการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยแล้ว กรมความร่วมมือระหว่างประเทศยังดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานและความต้องการของภาคเอกชนไทยที่เข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านและต่างประเทศ อาทิ การให้โอกาสเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน การให้การศึกษาแก่เยาวชนผ่านระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การให้การศึกษาด้านศิลปะและการพัฒนาฝีมือแรงงานตามแนวชายแดนในสาขาอาชีพต่าง ๆ การพัฒนาสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น

สปป.ลาว

1. โครงการ Education for Children with Special Needs Development
2. โครงการพัฒนาวิทยาลัยศิลปศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์
3. โครงการพัฒนาวิทยาลัยพลศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์
4. โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านกีฬา นครหลวงเวียงจันทน์
5. โครงการพัฒนาศักยภาพวิทยาลัยเทคนิคสรรพวิชา นครหลวงเวียงจันทน์

เนปาล

1. โครงการ e - learning การศึกษาทางไกลของมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

เมียนมา

1. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีทวาย
2. โครงการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนเทคนิคทวาย
3. โครงการพัฒนาสถาบันพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในเมียนมา เมือง Yankin ภาคย่างกุ้ง และเมือง Pyigyitagon ภาคมัณฑะเลย์

กัมพูชา

1. โครงการก่อตั้งศูนย์พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานไทย-กัมพูชา

กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง GMS และ ACMECS

1. โครงการ Improving Institutional Capacities for Promoting Employability in the Greater Mekong Subregion
2. โครงการ Skills Development in Cambodia, Lao PDR and Myanmar ภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ผู้แทนจากกัมพูชา เมียนมา สปป.ลาว

อาสาสมัครเพื่อนไทยกลไกช่วยพัฒนาการศึกษา

โครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นการส่งเยาวชนชาวไทยอายุไม่เกิน 35 ปี ไปเป็นอาสาสมัครปฏิบัติงานพัฒนาในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม) และประเทศที่มีความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศกับไทย ในภูมิภาคอื่น ๆ ได้แก่ ทิมอร์-เลสเต ภูฏาน เลโซโท โมซัมบิก และเบนิิน โดยอาสาสมัครเพื่อนไทยจะปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานโครงการในพื้นที่เป้าหมาย โดยมีผู้เชี่ยวชาญกำกับดูแลและให้คำแนะนำ

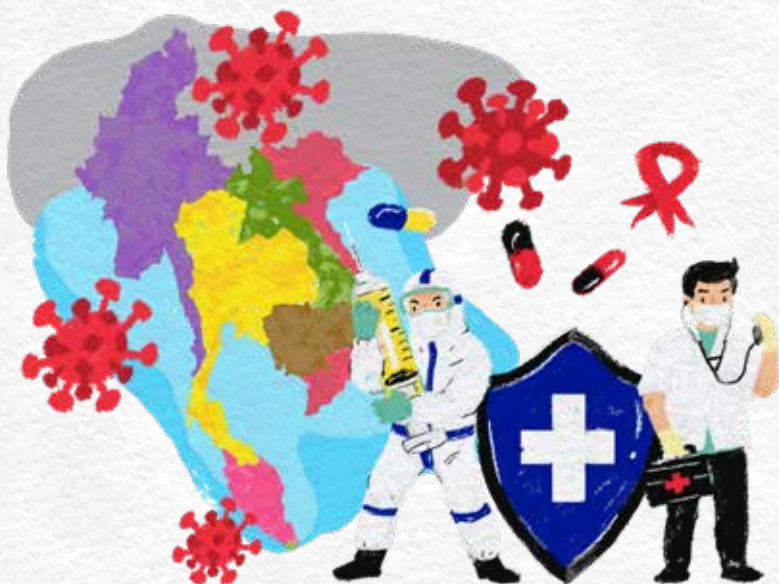
“อาสาสมัคร
เพื่อนไทยจะปฏิบัติหน้าที่
สนับสนุนการ
ขับเคลื่อนการดำเนินงาน
ตามแผนงาน
โครงการในพื้นที่
เป้าหมาย โดยมี
ผู้เชี่ยวชาญกำกับดูแล
และให้คำแนะนำ”

การพัฒนาทางการศึกษาเสริมสร้างเศรษฐกิจ และสร้างความสัมพันธ์อื่น ๆ

1. เสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทย
กับประเทศเพื่อนบ้านในระดับประชาชน
2. สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมระหว่างกัน
3. ส่งเสริมและเกื้อหนุนความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ
โดยเฉพาะความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของภาคเอกชนไทย
ในประเทศเพื่อนบ้าน
4. ร่วมกันพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้าน
ให้มีความสงบและมั่นคง
5. ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้

7

สาธารณสุข เสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ

ประเด็นท้าทายด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ

การสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน มีประเด็นท้าทายที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

- โรคติดต่อ โรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ
- อนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว
- การลักลอบนำเข้า-ส่งออกผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ได้มาตรฐาน
- ชนกลุ่มน้อยที่ยังเข้าไม่ถึงระบบบริการสาธารณสุข
- การอพยพแรงงานต่างด้าวและเคลื่อนย้ายสินค้าผ่านแดน
- การติดตามและบริหารจัดการข้อมูลโรค
- ภาระค่าใช้จ่ายของสาธารณสุขชายแดนไทย

ไทยกับประเทศเพื่อนบ้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (Self-immunity)

“ประเทศไทยมีศักยภาพ มีความเชี่ยวชาญ และมีจุดแข็งด้านสาธารณสุขที่สามารถแบ่งปันให้กับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อความมั่นคงของมนุษย์ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่องโดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน หากประเทศเพื่อนบ้านมีความเข้มแข็ง ประเทศไทยก็จะเข้มแข็งด้วย เพราะโรคระบาดไม่มีพรมแดน ประเด็นเหล่านี้เห็นได้ชัดเจนในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19”

ประเทศไทยมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา เมียนมา และ สปป.ลาว โดยไทยมี 39 จังหวัดอยู่ติดชายแดน ประชาชนแต่ละประเทศเดินทางข้ามเขตแดนไปมาเพื่อติดต่อค้าขายหรือรักษาโรคภัยไข้เจ็บ พื้นที่บริเวณชายแดนจึงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสองประเทศ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศทำงานเชิงรุกโดยดำเนินโครงการสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมสำหรับโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่

“

เพื่อให้แต่ละประเทศ
ที่มีพื้นที่ติดกัน
สามารถเตรียมพร้อม
ป้องกัน และช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันได้

”

ตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา - เมียนมา - ลาว ตั้งแต่ พ.ศ. 2557 โดยร่วมกับหลายหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขทั้งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ขับเคลื่อนการป้องกันโรคอุบัติใหม่เชิงรุก เพื่อให้แต่ละประเทศที่มีพื้นที่ติดกันสามารถเตรียมพร้อม ป้องกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้

เตรียมพร้อม เตรียมตัว เตรียมแผนงาน ด้านสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมสำหรับโรคติดต่อและอุบัติตามแนวชายแดนไทย - กัมพูชา - สปป.ลาว - เมียนมา มีจำนวน 4 แผนงาน ดังนี้

1. การสอบสวน การป้องกัน และการเฝ้าระวังโรคติดต่อ ซึ่งรวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตามพื้นที่ชายแดน

- โครงการจัดโรคมลาเรีย บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา
- โครงการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพ
- โครงการพัฒนาจุดผ่านแดน
- โครงการส่งเสริมแนวทางสุขภาพหนึ่งเดียว

2. การเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข

3. การเสริมสร้างระบบส่งต่อของกัมพูชา

4. การพัฒนาโรงพยาบาลพี่-น้อง

โครงการความร่วมมือด้านสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้าน (ทวิภาคี)

สปป.ลาว

โครงการพัฒนาโรงพยาบาลเมืองโพนไฮ่ง แขวงเวียงจันทน์

โครงการพัฒนาโรงพยาบาลเมืองปากซอง แขวงจำปาสัก

โครงการพัฒนาโรงพยาบาลแขวงบ่อแก้ว

โครงการความร่วมมือไตรภาคีไทย - UNFPA - สปป.ลาว

ด้านอนามัยแม่และเด็ก

เมียนมา

โครงการพัฒนาแผนกฉุกเฉินโรงพยาบาลทวาย

โควิด - 19 เป็นโรคไร้พรมแดน ในโลกไร้พรมแดน

ไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือโครงการสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมสำหรับโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่จึงรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ได้ ซึ่งช่วยลดความสูญเสียของชีวิตและทรัพย์สิน บุคลากรของไทย และประเทศเพื่อนบ้านช่วยเหลือ แบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นประโยชน์ ลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรค

“

แบ่งปันกันค่ะ มีแล้วก็แบ่งปันคนอื่นได้โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีอยู่ ช่วยเหลือกันได้ให้สังคมปลอดภัย ช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในกรณีภัยพิบัติ/โรคระบาด นโยบายที่ช่วยให้มีกระทรวงการต่างประเทศทำให้ง่าย ขอคุณ TICA ที่ให้โอกาสสนับสนุนทุนทำงานร่วมกับเพื่อนบ้านอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ได้ทำงานร่วมกัน เช่น พม่า ลาว เขมร ภูฏาน เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมภูมิภาคหรือร่วมโลก

ดร. นฤมล สวรรค์ปัญญาเลิศ

หัวหน้ากลุ่มฉุกเฉินการแพทย์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

”

TICA ร่วมบูรณาการความทุกขจากโรคโควิด - 19

เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศทำโครงการความร่วมมือ
เพื่อพัฒนาและสนับสนุนประเทศเพื่อนบ้านเพื่อรับมือโควิด - 19 ดังนี้

สปป.ลาว

- สนับสนุนอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการเครื่องตรวจโรคโควิด-19 แบบ RT-PCR
- วางระบบการป้องกัน ติดตาม สอบสวนโรคร่วมกับ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จังหวัดเชียงราย
- ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ฝั่งลาวเพื่อรับมือโควิด-19
- สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือการทำงาน เช่น หน้ากาก PPE ชุดเครื่องมือตรวจสกัดโควิด-19 RT-PCR
- สนับสนุนห้องปฏิบัติการสำร็จรูปที่ทำจากตู้คอนเทนเนอร์

กัมพูชา

- สนับสนุนอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการ RT-PCR และชุดตรวจ SARS-CoV-2
- สนับสนุนและมอบอุปกรณ์เครื่องมือการทำงาน
- ถ่ายทอดความรู้ผ่านช่องทางออนไลน์

การส่งเสริมความมั่นคงด้านสาธารณสุขผ่านการฝึกอบรม ให้ความรู้ทางการแพทย์และสาธารณสุขระหว่างประเทศ อย่างไร้พรมแดน

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ พัฒนาบุคลากรด้านสาธารณสุข
แก่ประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ ทั่วโลก โดยให้ทุนฝึกอบรมด้านสาธารณสุข
ระยะสั้น และทุนระยะยาว (ทุนศึกษาระดับปริญญาโท) ประมาณ 10-15
หลักสูตรต่อปีแก่บุคลากรสาธารณสุขประมาณ 300 คน กว่า 100 ประเทศ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ สนับสนุนการจัดอบรมแพทย์
สปป.ลาว ในการรักษาโรคปฐุมภูมิ สอนผ่าตัดต่อกระดูก สอนทำเวชระเบียน
และวางระบบต่าง ๆ ในโรงพยาบาล จนก้าวหน้าไปสู่การ Video Conference
ระหว่างผ่าตัด ทีมหมอฝั่งลาวปรึกษากับหมอฝั่งไทยได้ทันทีผ่านช่องทาง
ออนไลน์

ตัวอย่างโครงการด้านสาธารณสุขกับประเทศต่างๆ

โครงการพัฒนาศูนย์หู จมูก และคอในภูฏาน
โรงพยาบาล Jigme Dorji Wangchuk National Referral Hospital
กรุงทิมพู ราชอาณาจักรภูฏาน

1. ส่งมอบอุปกรณ์ทางการแพทย์สำหรับการผ่าตัด
และตรวจรักษาโรคหู คอ จมูก

2. ช่วยพัฒนาระบบการให้บริการทางการแพทย์ด้านหู
คอ จมูกในภูฏาน ให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงบริการสุขภาพ
ที่มีคุณภาพ ทั้งยังลดการส่งต่อคนไข้จากภูฏานไปประเทศอื่น

กัมพูชา

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นผู้แทนรัฐบาลไทยในการส่งมอบ
ห้องอุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน โรงพยาบาลรับผู้ป่วยส่งต่อปอยเปต (Poipet Referral
Hospital) จังหวัดบันเตียเมียนเจย ราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ได้รับการปรับปรุง
และต่อเติม พร้อมรถพยาบาลจำนวน 1 คัน สำหรับโรงพยาบาลมณฑลบุรี

ติมอร์-เลสเต

โครงการพระราชดำริบูรณะอาคารสภาอากาศติมอร์ฯ และสภาอากาศไทยได้จัดส่งอุปกรณ์รับบริจาคโลหิตให้ธนาคารโลหิตติมอร์ฯ

เคนยา

โครงการส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการด้านการพัฒนาหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าระหว่างไทย-เคนยา

เซเนกัล

โครงการหมู่บ้านนำร่องต้านมาลาเรียในเซเนกัล

อาสาสมัครเพื่อนไทยสนับสนุนงานสาธารณสุข

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศส่งอาสาสมัครภายใต้โครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends From Thailand-FFT) ตำแหน่งนักเทคนิคห้องปฏิบัติการ (Laboratory Technologist) ที่กรุงทิมพู เมืองหลวงของภูฏาน ทำงานในแล็บของโครงการวิจัยสำรวจไข้หวัดใหญ่ทั่วประเทศ และทำงานวิจัยร่วมกับองค์การอนามัยโลก (WHO) ให้ความช่วยเหลือเรื่องการตรวจเชื้อโควิดในห้องแล็บ ซึ่งทั้งประเทศภูฏานมีเพียงแห่งเดียวที่สามารถตรวจได้

8

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ ความยั่งยืนของการพัฒนา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือความยั่งยืนของ TICA

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 ประเทศไทยเริ่มให้ทุนฝึกอบรมและศึกษาดูงาน และทุนศึกษาระดับปริญญาโทแก่ประเทศสมาชิก ภายใต้แผนโคลัมโบ เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้และศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ ต่อมาจึงขยายและพัฒนาความร่วมมือในรูปแบบอื่น ในช่วงแรก กรมความร่วมมือระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือด้านทุน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา และความร่วมมืออย่างครอบคลุมในทุกมิติกับต่างประเทศ

จึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือด้านทุนการศึกษาระดับปริญญาโท และทุนฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้กับประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลก เป็นแกนกลางของภารกิจของ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ และเป็นอีกกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนการทูตเพื่อการพัฒนา (Development Diplomacy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการผลักดันยุทธศาสตร์ด้านต่างประเทศเพื่อส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างยั่งยืน

ประเทศไทยกับการถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ด้านการพัฒนา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นรูปแบบความร่วมมือหนึ่งซึ่งส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือทางวิชาการของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ ประสบการณ์ด้านการพัฒนาของไทยให้กับประเทศคู่ร่วมมือหรือประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก และยกระดับบทบาทของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนใน 6 สาขาที่สำคัญ ได้แก่

1. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy - SEP)
2. การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร (Agriculture and Food Security)
3. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม (Climate Change and Environment Issues)
4. เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (BCG : Bio - Circular - Green Economy Model)
5. การสาธารณสุข (Public Health)
6. หัวข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Other Issues Related to SDGs)

“ยกระดับบทบาท
ของประเทศไทย
ในการเป็นศูนย์กลาง
การเรียนรู้
ด้านการพัฒนา
ที่ยั่งยืน”

ทุนฝึกอบรมนานาชาติ (AITC) : ความรู้และความเชี่ยวชาญของไทย

การให้ทุนฝึกอบรมนานาชาติมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศสมาชิกมาฝึกอบรมและศึกษาดูงานในสาขาการพัฒนาที่สนใจ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไทยเชี่ยวชาญ ภายใต้แผนความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2566 - 2568) โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศดำเนินงาน ร่วมกับมหาวิทยาลัยชั้นนำและหน่วยงานภาครัฐที่มีความเชี่ยวชาญ ในประเด็นการพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศไทย เพื่อแบ่งปันองค์ความรู้ และประสบการณ์ให้แก่ผู้ผ่านการคัดเลือกจากประเทศที่สนใจ

ทุนฝึกอบรมนานาชาติหลายสาขา

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศจัดทำแผนงานหลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติประจำปี ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2568) ให้ตอบโจทย์ครอบคลุม และสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาระหว่างประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน บนพื้นฐานของความเชี่ยวชาญและพร้อมที่จะแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของประเทศไทย 6 สาขาหลักดังกล่าว โดยมีผู้เข้าร่วมจากต่างประเทศในรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ จำนวนกว่า 550 รายทั่วโลก

การปรับตัวของ TICA

ในห้วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19 ที่เริ่มรุนแรงตั้งแต่ปีพ.ศ.2563 ส่งผลกระทบต่อการเดินทางระหว่างประเทศ ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมไม่สามารถเดินทางมาประเทศไทยเพื่อฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ได้ กรมความร่วมมือระหว่างประเทศจึงปรับรูปแบบเป็นการฝึกอบรมนานาชาติผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงการฝึกอบรมได้อย่างต่อเนื่อง โดยหลักสูตรส่วนใหญ่ในช่วงนั้นเป็นหลักสูตรฝึกอบรมด้านการสาธารณสุขที่มุ่งเน้นการรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19 และการเตรียมความพร้อมสำหรับการขับเคลื่อนการพัฒนาในยุคหลัง COVID - 19 (Post COVID - 19) ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมมีจำนวน 401 คน จาก 70 ประเทศ และพบว่ามีประเทศ 5 ประเทศเข้าร่วมโครงการด้าน Public Health, SEP และ SDGs เป็นครั้งแรก ได้แก่ ญีปุ่น กาตาร์ กรีซ เยเมน และออสเตรเลีย

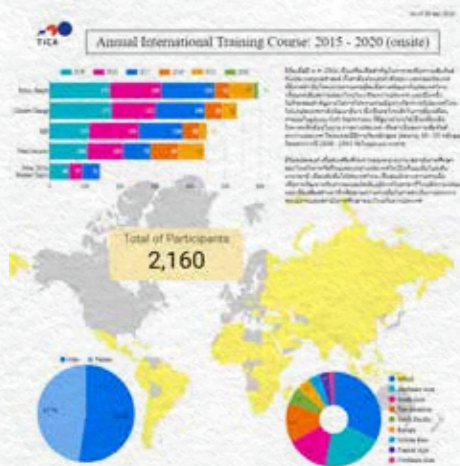
การพัฒนาบุคลากรโดยให้ทุนการศึกษาต่อ ระดับบัณฑิตศึกษา

การให้ทุนการศึกษาภายใต้โครงการ
ทุนการศึกษานานาชาติ (TIPP : Thailand International
Postgraduate Programme) มีวัตถุประสงค์
เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถและศักยภาพ
สถาบันการศึกษาของไทยในการจัดหลักสูตร
นานาชาติให้เป็นที่ยอมรับและส่งเสริมและพัฒนา
ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือเพื่อการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับภูมิภาค
ในสาขาที่ไทยมีความพร้อม รวมทั้ง
เพื่อเสริมสร้างเครือข่าย
ความเชื่อมโยงและความร่วมมือ
ในการดำเนินงานร่วมกัน
(Institutional Linkages) ระหว่างหน่วยงาน
และสถาบันการศึกษาของไทยกับต่างประเทศ

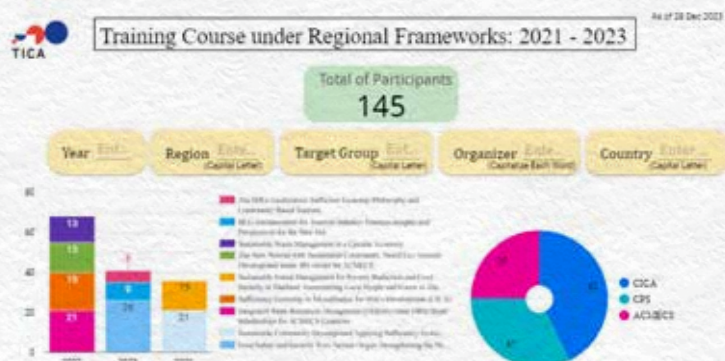
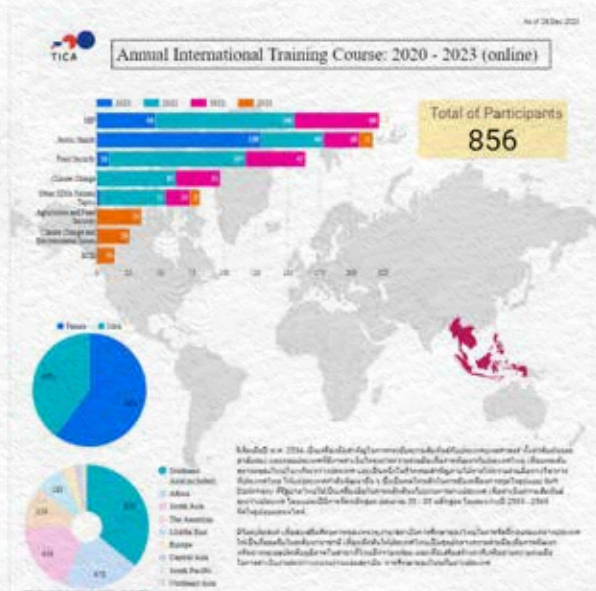

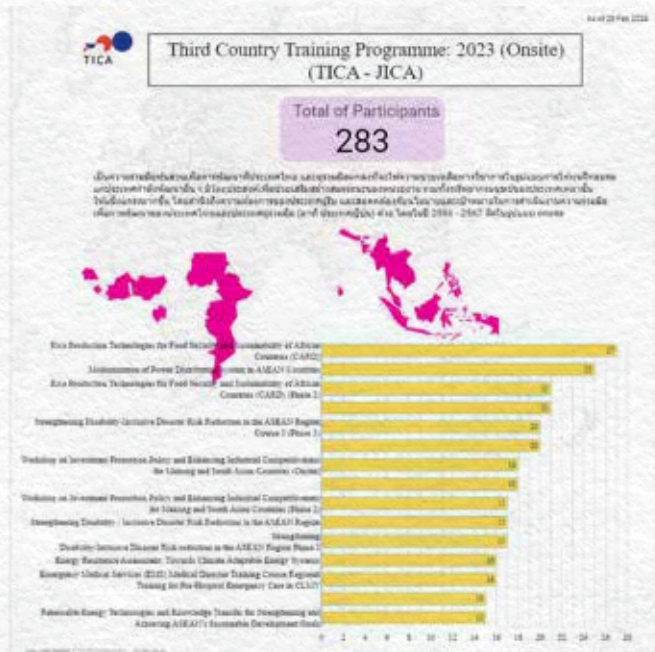
หลากหลาย หลายประเทศ ร่วมรับทุน

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 6 สาขาหลัก ได้แก่ ประสิทธิภาพของเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว การสาธารณสุข และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ทุกหลักสูตรมีหลายกลุ่มประเทศที่เข้าร่วม เช่น แอฟริกา เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง เป็นต้น จัดฝึกอบรมทั้งในรูปแบบออนไลน์ และออนไซต์ ดังตัวอย่างในปี พ.ศ. 2558-2563 เป็นการจัดฝึกอบรมแบบออนไซต์ ปี พ.ศ. 2563-2566 เป็นการจัดฝึกอบรมแบบออนไลน์

94 ทุนส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/82714850-3302-4acd-8f2e-fb1a3b8ad792/page/p_gepoip45zc

หุ่นส่วนเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศร่วมมือกับไทย จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ประเทศที่สาม (Third Country Training Programme : TCTP)

ประเทศหุ่นส่วนความร่วมมือที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วและกำลังพัฒนาที่มีศักยภาพ อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐฯ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย ร่วมมือกับประเทศไทยในลักษณะหุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปแบบการให้ทุนฝึกอบรมแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถและสมรรถนะของหน่วยงานตามความต้องการของประเทศผู้รับ (ประเทศที่สาม) และสอดคล้องกับนโยบายด้านการต่างประเทศและภารกิจความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของประเทศไทย โดยใช้ประเทศไทยเป็นฐานการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อาทิ

1. หลักสูตร Strengthening Disability-Inclusive Disaster Risk Reduction (DIDRR) in the ASEAN Region Course 3: Facilitation for Change and Social Media Production on Promoting DIDRR จากประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย 7 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย

2. หลักสูตร Strengthening Disability-Inclusive Disaster Risk Reduction in the ASEAN Region: Course 2: Training of Trainers (TOT) on Disability-Inclusive Disaster Risk Reduction (DIDRR) : Development of Recommendations and Handbook จาก 7 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป. ลาว เมียนมา ฟิลิปปินส์ เวียดนาม และไทย

3. หลักสูตร Modernization of Power Distribution System in ASEAN Countries ให้ทุนแก่ผู้สมัครรับทุนจาก 5 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมา เวียดนาม และไทย

98 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่สอดคล้องกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับการปรับตัวที่ยืดหยุ่นต่อประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชีวภาพ- เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว เทคโนโลยีดิจิทัล โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศที่ตอบสนองต่อการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะที่มีให้ดีขึ้น (upskill) ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัตอย่างต่อเนื่อง อาทิ

- Sustainable Agriculture and Food Security with BCG Model,
- Climate Smart Agriculture: Smart Farming Practices,
- Sustainable Creative & Responsible Tourism Development based on BCG Model
- Driving Local Agricultural Products from Self-sufficient Production to Creative Economy

- Upskilled Biomedical Engineers for Transformation of Healthcare Technology Supports
- Sustainable Creative & Responsible Tourism Development based on BCG Model, Postharvest
- Processing and Waste Utilization: Cutting Edge Technologies for Food Security
- Toward Carbon Neutrality and Net Zero Waste
- Training to Enhance Environmental Sustainability on Reuse and Recycle for Electronic Waste Industry

ความรู้และคุณธรรม

เป็นเกราะป้องกันทุกสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่บนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge) และคุณธรรม (Integrity) เมื่อมนุษย์มีความรู้ในวิชาการต่าง ๆ และมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ย่อมสามารถรับมือและปรับตัวอย่างยืดหยุ่น (Resilience) ต่อการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบรอบตัวในโลกปัจจุบันได้ ไม่ว่าจะเกิดสถานการณ์ที่รุนแรงมากเพียงใด เช่น COVID - 19 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือแม้แต่ความขัดแย้งและความไม่มั่นคงในบริบทต่าง ๆ การมีความรู้ที่ถูกต้องคู่กับคุณธรรมจะช่วยพัฒนากระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุและผลให้พร้อมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและไม่คาดคิดได้ สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในทุกสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

**“ เมื่อมนุษย์
มีความรู้ใน
วิชาการต่าง ๆ
และมีคุณธรรมใน
การดำเนินชีวิต
ย่อมสามารถ
รับมือและปรับตัว
อย่างยืดหยุ่น ”**

จากใจผู้รับทุนถึง TICA

“

การศึกษา หมายถึง ความพยายาม ซึ่งให้ได้มาด้วยคุณค่าต่าง ๆ และการจัดการให้ลงตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นเราจึงควรศึกษาและรับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่เราทำ อาทิ ทุกการกระทำต้องรับผิดชอบต่อมาก ๆ เพราะมีความหมายต่อเรามาก ๆ ต่อชุมชนของเรา

ดิฉันคิดว่านี้คือ หนึ่งในโอกาสที่เปิดกว้าง ที่ช่วยเปิดโลกกว้างให้ดิฉัน ไม่เพียงแค่ออกาสในการเรียนรู้ แต่เป็นการเปิดกว้างให้ดิฉัน เพราะว่านี้คือ บันได ที่เริ่มตั้งต้นในการค้นหาและดิฉันคิดว่าโอกาสนี้จะอยู่กับดิฉันในการค้นหาความรู้ในหนทางที่ดีขึ้นค่ะ

Ms. Aushmita Pradhan (ภูฏาน) มหาวิทยาลัยมหิดล

”

“

นี่คือหนทางต่าง ๆ ของประสบการณ์ ความรู้หลากหลายที่ผมได้รับเป็นประโยชน์ที่ดีที่สุดที่สามารถเรียนรู้

TICA สนับสนุนเราทุกอย่าง ผมอยากกล่าวขอบคุณเพราะความช่วยเหลือของ TICA ทำให้ผมสามารถเติมเต็มความฝัน และมีโอกาสดีศึกษาความรู้ที่รอคอยมาหลายปี ผมขอขอบคุณอย่างยิ่งขอบคุณครับ

Mr. Yacolo Tesfarmariam Tesfaldet (เอธิโอเปีย)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

”

“

สิ่งที่เราเรียนรู้ต้องประยุกต์นำกลับไปพัฒนาประเทศได้ โดยการส่งต่อให้ผู้อื่น แบ่งปันความรู้ที่ได้เรียนมา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น เพื่อประโยชน์สุขของประเทศโดยรวม ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนของเรา

ทุนการศึกษาของ TICA เป็นสิ่งที่สนับสนุนพวกเรามาก เป็นกำลังใจให้ศึกษาเล่าเรียน พวกเขายินดีที่จะฟังในสิ่งที่พวกเราอยากพูด เพื่อจะหาทางออกที่เป็นไปได้ เพื่อแก้ปัญหาของพวกเราไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ใด ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือในเวลาที่เป็นต้องหยิบยกปัญหาเหล่านั้นขึ้นมาหารือกัน

Mrs. Philomena Joboe Strother (ไลบีเรีย, มหาวิทยาลัยมหิดล)

”

บทสรุป

**ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม
ของการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ไปเผยแพร่ในต่างประเทศ
เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน**

หลายคำถาม หลายความคิด

1. กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างไร
ประสบผลสำเร็จจริงหรือไม่
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ใช้กับเกษตรกรและคนไทยเท่านั้นไม่ใช่หรือ
3. ชาวต่างชาติยอมรับปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ทำให้มีรายได้เพิ่มจริงหรือ
5. ทำไมกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
ต้องให้ทุนชาวต่างชาติ
6. ทำไมกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ
ต้องเป็น “ผู้ให้”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่แบ่งปันให้นานาประเทศ ประเทศไทยสามารถเป็น “ผู้ให้” ได้

“

การที่ประเทศใดประเทศหนึ่งอยู่ในฐานะที่ดีกว่า ถึงแม้จะเล็กน้อย
ก็สามารถแบ่งปันช่วยเหลือกันได้ เป็นเรื่องปกติของโลกใบนี้
ที่ต้องเกื้อกูลกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้จาก

นานาประเทศที่เป็นประเทศใหญ่จะ
ช่วยเหลือประเทศเล็ก แต่ประเทศเล็ก
ก็ช่วยเหลือประเทศใหญ่ได้เช่นกัน
ความช่วยเหลือก็จะแตกต่างกันออกไป
หลายกรณี ในสิ่งที่ฝ่ายหนึ่งพร้อม
มากกว่า หรือมีความสามารถ
และวิทยาการเหมาะสมกว่าในบริบท

ต่าง ๆ มีผู้คนมากมายที่ตั้งคำถามว่า ประเทศไทยเป็นประเทศ
ที่กำลังพัฒนาสามารถเข้าไปช่วยประเทศอื่นได้หรือ หากมอง
ในมุมการเกื้อกูลกันในวิธีการอยู่ร่วมกัน ในฐานะมิตรประเทศ
และสมาชิกของโลกใบนี้ ก็สามารถช่วยเหลือในส่วนที่
เราสามารถให้ความช่วยเหลือได้ไม่ลำบากและไม่มีผลกระทบ
แก่ตัวประเทศผู้ให้เอง และยังถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี
อีกด้วย เช่น หลัก SEP คือแนวทางที่เราแบ่งปันให้ประเทศต่าง ๆ
ให้รับรู้ว่าการจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาต่าง ๆ ได้ดี
ควรใช้แนวคิด SEP ร่วมด้วยเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

นายดอน ปรมดีวินัย

อดีตรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

”

TICA กับคุณสมบัติ 3 ประการ และ 2 เจื้อนไข

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ในต่างประเทศ ผ่านการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของประเทศไทยให้แก่คู่ร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนา การให้ทุนการศึกษา หรือทุนฝึกอบรม การส่งผู้เชี่ยวชาญและอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends From Thailand-FFT) ไปถ่ายทอดองค์ความรู้ประสบการณ์ รวมถึงการสนับสนุนเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่ประเทศผู้รับเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภารกิจหลักของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความมั่นคง 4 ด้าน

1. ด้านสุขภาพ การเพิ่มความสามารถของสาธารณสุขประเทศเพื่อนบ้านตามพื้นที่ชายแดนติดกับไทย การส่งเสริมให้เป็น Medical Hub
2. ด้านอาชีพ การพัฒนาฝีมือแรงงาน การขยายผลโครงการที่นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในมิติ SMEs แบบครบวงจร
3. ด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตการแปรรูป และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิต
4. ด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงาน การส่งเสริมการผลิตที่เน้นการใช้พลังงานทดแทน การถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีในเวทีโลก

สำนักงานสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือใต้-ใต้ (UN Office for South-South Cooperation: UNOSSC) สำนักงานใหญ่นิวยอร์กได้คัดเลือกโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยกับต่างประเทศเป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาต่าง ๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ของไทยด้านการเกษตร การศึกษา และการสาธารณสุข อาทิ

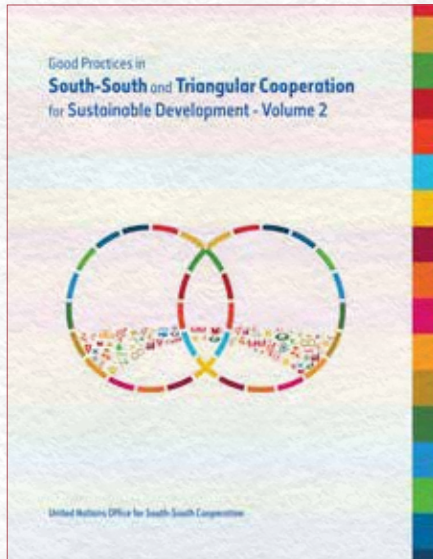
ปี 2561 ดำเนินการใน สปป.ลาว

1. โครงการพัฒนาโรงพยาบาลแขวงบ่อแก้ว
2. โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียนเทคนิคกสิกรรม
ดงคำช้าง

ปี 2563 ดำเนินการในราชอาณาจักรภูฏาน ทิมอร์-เลสเต ศรีลังกา สปป.ลาว และกัมพูชา

1. โครงการส่งเสริมด้านการเกษตรโดยการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์
OGOP ของราชอาณาจักรภูฏาน
2. โครงการไตรภาคีไทย-เยอรมนี-ติมอร์-เลสเต เพื่อส่งเสริมการ
พัฒนาธุรกิจในการเกษตรบนฐานเศรษฐกิจพอเพียงในติมอร์-เลสเต
3. โครงการพัฒนาชุมชนต้นแบบอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการประยุกต์
ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศรีลังกา
4. โครงการพัฒนาวิทยาลัยเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว
5. โครงการสร้างภูมิคุ้มกันต่อสภาพภูมิอากาศในชุมชนการผลิตพืช
ในประเทศกัมพูชา

108 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

ทั้ง 7 โครงการรับการตีพิมพ์ในหนังสือ Good Practices in South-South and Triangular Cooperation for Sustainable Development

นับว่านานาชาติยอมรับความสำเร็จที่เป็นรูปธรรมที่ประเทศไทยได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ และแบ่งปันให้ประเทศคู่ร่วมมือเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และทำให้ประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 17 ในฐานะหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships for the Goals)

“ นานาชาติ
ยอมรับความสำเร็จ
ที่เป็นรูปธรรมที่
ประเทศไทยได้
น้อมนำปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
ไปปฏิบัติ ”

พ.ศ. 2565 โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทย ได้รับการคัดเลือกเป็นโครงการตัวอย่างที่ดีของโครงการความร่วมมือใต้-ใต้ และความร่วมมือไตรภาคี ที่มีส่วนส่งเสริมให้ประเทศคู่ร่วมมือบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 3 Good Health and Well-being จำนวน 3 โครงการ

1. รายงานผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนในโครงการความร่วมมือใต้-ใต้ ระหว่าง UNFPA และรัฐบาลไทยใน สปป.ลาว
2. โครงการความร่วมมือไตรภาคีไทย- UNICEF เรื่องการยุติการถ่ายทอดเชื้อเอชไอวีและซิฟิลิสจากแม่สู่ลูก
3. โครงการความร่วมมือใต้-ใต้ ระหว่างไทย- UNFPA เรื่อง Knowledge Hub on Safe Motherhood

United Nations Department of Economic and Social Affairs (UN DESA) คัดเลือกการดำเนินงานของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) ว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่

1. โครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends From Thailand-FFT) เป็นตัวอย่างความสำเร็จและแนวปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาเพียงประเทศเดียวที่ส่งอาสาสมัครไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ
2. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมอโกเลีย เป็นตัวอย่างความสำเร็จและแนวปฏิบัติที่ดีในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) เพื่อแลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ระหว่างประเทศ องค์กร หน่วยงาน และสาธารณชน

110 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการดำเนินงานที่สำเร็จเป็นรูปธรรม

ประเทศไทยได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดงาน Global South-South Development Expo 2022 หรือ GSSD Expo 2022 ระหว่างวันที่ 12-14 กันยายน 2565 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการจัดงานครั้งแรกในประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบความร่วมมือเพื่อการพัฒนา โดยมีผู้เข้าร่วมจากผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนความร่วมมือแบบได้-ได้ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรอื่น ๆ ทั้งระหว่างประเทศ และภาคสังคม รวมถึงองค์กรภายใต้ระบบสหประชาชาติ เข้าร่วมงานกว่า 700-1,000 คนทั่วโลก โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศจัดงานภายใต้หัวข้อ “Sufficiency Economy Philosophy (SEP) for SDGs” โดยจัดศึกษาดูงานที่พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อพัฒนาในต่างประเทศสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals; SDGs) ของสหประชาชาติ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เป็นทั้ง “ผู้ให้” และ “ผู้รับ”

การทำงานของกรมความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นทั้งผู้ให้ และเป็นทั้งเพื่อน ความคิดในการทำงานคือ “ช่วยกันทำงาน” “ช่วยกันเรียนรู้” โดยมีหลักการ มีหลักคิด มีวิธีการในการทำงาน

“ไม่ว่าเราจะเข้าไปแบบผู้ให้ หรือเพื่อน เราก็ได้รับอะไรย้อนกลับมาด้วยเสมอ ดังนั้น ความคิดพื้นฐานจึงไม่ใช่เป็นการให้เสมอ บางคราวก็ช่วยกันทำงาน ช่วยกันเรียนรู้เพิ่มเติม โดยเรามีหลักคิด มีวิธีการใส่เข้าไปแน่นอน เราเป็นผู้ให้ในด้านงบประมาณ ซึ่งเราก็เคยรับจากคนอื่นมา ประเทศผู้รับอาจเป็นผู้ให้ในด้านแนวคิด ประสบการณ์ ความมุ่งมั่น หลายอย่างที่เกิดขึ้นได้ในกระบวนการทำงาน

ไพบุลย์ บุณสันติ
ผู้ตรวจการราชการ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

”

112 **หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงพัฒนาตนเอง
และเศรษฐกิจของครอบครัว

โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน สปป.ลาว สามารถนำศูนย์เรียนรู้ไปพัฒนา
เศรษฐกิจของครอบครัวได้

“

ฐานเรียนรู้แห่งนี้ เพื่อนำไปพัฒนา
ตนเอง พัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัว
ให้ยั่งยืน เป็นจุดประสงค์หลัก
ของการเรียนรู้แห่งนี้

หนูนัน อุดสา

อธิบดีกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา
สปป.ลาว

”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร

เกษตรกรชาวกัมพูชานำวิธีการปลูกผักในโรงเรือนไปใช้ ซึ่งทำให้ผักมีคุณภาพดี ได้ผลผลิตจำนวนมากและเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ

“

การปลูกผักในโรงเรือน ผักจะมีคุณค่าดีกว่า ผักที่ปลูกข้างนอกโรงเรือนมาก ทำให้ผักมีคุณภาพดีเพราะไม่โดนฝนและแสงแดด โดยตรง

ล้ำ แก้ว เกษตรกรชาวกัมพูชา

”

“

หลังจาก TICA เข้ามา ดิฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคต่างๆ เช่นการสร้างโรงเรือน การปรับสภาพดิน การปลูกผักแบบอินทรีย์ หรือวิธีการกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ และในปัจจุบันดิฉันปลูกผักด้วยวิธีของ TICA มาโดยตลอด ซึ่งได้ผลผลิตจำนวนมาก และมีคุณภาพดีมาก

สาลิ แก้ว เกษตรกรชาวกัมพูชา

”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ประเทศไทย

โครงการความร่วมมือไทย-ตองกา เป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน แบบยั่งยืน เกิดขึ้นจากการเดินทางมาศึกษาดูงาน และเกิดจาก อดีตเอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย

“

เป็นแนวคิดที่ประสบความสำเร็จมาก ซึ่งเราหวังว่าจะนำกลับไป และเริ่มทำในตองกา เป็นแนวทางเพื่อนำไปใช้ในอนาคต เพราะ จะช่วยให้เกษตรกรมีความยั่งยืน เราควรทำเกษตรแบบผสมผสาน นั่นคือเหตุผลที่เรามาดูงาน เพราะจะช่วยทำให้เกษตรกรมีความยั่งยืน

กษัตริย์ตองกาองค์ปัจจุบันของเรา ซึ่งเคยเป็น เอกอัครราชทูตประจำประเทศไทย ท่านเป็นคนที่ นำแนวคิดการทำการเกษตรนี้กลับไปใช้ที่ตองกา เราจึงตระหนักถึงความสำเร็จของประเทศไทย ความสำเร็จของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่าง ที่ทุกคนเห็นแล้ว นั่นคือเหตุผลที่เรามาดูงานที่นี่ เป็นสิ่งที่พิสูจน์แล้วว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก ในประเทศนี้ ประเทศไทยก็ได้ประชาสัมพันธ์ไปทั่วโลก และผมคิดว่า นี่คือแนวทางที่จะดำเนินต่อไป แนวคิดการทำเกษตรแบบยั่งยืน

ราตุ เทวิภา คาพาวยาวี อุลูลาเคปะ มรา
รองราชาเลขาธิการ สำนักพระราชวังตองกา

”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจ

โครงการส่งเสริมด้านการเกษตร โดยการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์
OGOP ของราชอาณาจักรภูฏาน

“

เราได้รับความร่วมมือจากประเทศไทยจาก TICA
ซึ่งให้การสนับสนุนอย่างมากในการทำโครงการ
OGOP ในภูฏานจนประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง

โซนม โซเพล

ผู้ประสานงานโครงการสำนักงานโครงการ
สมเด็จพระราชินีเจตซุน เพมา วังชุด แห่งราชอาณาจักรภูฏาน

”

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โครงการ Friends From Thailand - FFT อาสาสมัครได้แลกเปลี่ยน
เรียนรู้เรื่องการเกษตรที่ยั่งยืนกับราชอาณาจักรภูฏาน

“

เห็นประกาศรับสมัครเพื่อนไทย ประเทศภูฏาน
จึงสนใจ ซึ่งรู้เล็กๆ ว่า บ้านหลักๆ วัสดุที่เด็กใช้
บ้านทำจากดิน ช่วงเสาร์-อาทิตย์จะออกต่างจังหวัด
ไปหาไปดูบ้านดินและช่วยเขาทำ

ดอนชัย มั่นสพรหม อาสาสมัครเพื่อนไทย

”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยบริหารทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์

“

น่าจะเป็นภูมิประเทศ ภูมิอากาศ บางอย่างปลูกขึ้น
บางอย่างปลูกไม่ขึ้น และบางอย่างเขาไม่เคยมาใช้
ประกอบอาหาร ที่นี้วัตถุดิบค่อนข้างมีจำกัด

พรวดี สืมหาชีวะ อาสาสมัครเพื่อนไทย

”

TICA มุ่งมั่นสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวคิดหลักซึ่ง
กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ น้อมนำมาเป็นแนวทางใน
ภารกิจความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็น
ศูนย์กลาง “People Center Development” เพื่อนำไปสู่การมี
รายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงทางอาหาร ช่วยสร้างหลักประกัน
การมีสุขภาพดี ส่งเสริมการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีรูปแบบใหม่ ส่งเสริม
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดำเนินการฟื้นฟู
สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศให้ดีขึ้น ทั้งหมดนี้มีจุดมุ่งหมาย
หลักคือช่วยให้ประเทศไทยและประชาคมโลกดำเนินชีวิตอย่างมี
ความพร้อมและมีความสุข ท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน
ไปด้วยกัน

118 หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ. (2564). คู่มือ การขับเคลื่อน
โครงการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : กรม
ความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ. (2566, กรกฎาคม).
3 ทศวรรษแห่งความสำเร็จของการเรียนการสอนภาษาไทยในเวียดนามและความ
ท้าทายในอนาคต. วารสารการทูตเพื่อการพัฒนา, 10.
- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ, และ The Cloud. (2565).
Thailand's Development Diplomacy การทูตเพื่อการพัฒนาเส้นทางสู่ความยั่งยืน
The Road to Sustainability. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2562). *เกษตรทฤษฎีใหม่*. <https://www.moac.go.th/infographic-preview-411391791794>
- ณัฐสรณ์ เกตุประภากร. (2564). *วัฒนธรรมองค์กรยั่งยืนกับเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์.
- เบญจกาญจน์ รุ่งโรจน์วณิชย์. (2559). *การทูตพหุภาคีของประเทศไทยในกรอบ G77 กับ แนว
พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงระหว่าง มกราคม-ธันวาคม ค.ศ. 2016*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) (Master's Thesis), มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803030559_6525_5630.pdf
- มติชนออนไลน์. (2559, พฤศจิกายน 16). *ในหลวง ร.9 ในความทรงจำ 'สุรเกียรติ์ เสถียรไทย'
กับภาพถ่ายที่มีรั้ว*. https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_361801
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2542, สิงหาคม). *เศรษฐกิจพอเพียง*. วารสารชัยพัฒนา, 46-59.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 135 ตอนที่
82 ก). https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน
กปร.). (2535). *ทฤษฎีใหม่*. <http://km.rdpb.go.th/Knowledge/View/54>

- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2547). *เศรษฐกิจพอเพียง: ทางเลือกในการพัฒนา*. <https://www.rdpb.go.th/MediaUploader/File/10304/d98.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2555). *คู่มือเกษตรทฤษฎีใหม่*. <https://www.rdpb.go.th/UploadNew/Documents/เกษตรทฤษฎีใหม่5.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.). (2565). พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านโครงการพัฒนาการเกษตร (ทฤษฎีใหม่). <https://www.rdpb.go.th/th/King/ประมวลผลพระราชดำรัส-c26/พระราชดำรัส-ด้านโครงการพัฒนาการเกษตร-ทฤษฎีใหม่-v13170>
- สำนักราชเลขาธิการพระบรมมหาราชวัง. (2542). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : กองการในพระองค์.
- สุวัฒน์ อัครไชยชาญ. (2559). *ตามรอยพ่อ ก-ช (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: วิริยะธุรกิจ.
- Bokova, I. (2017, September 26). Address by Irina Bokova, Director-General of UNESCO, on the occasion of the conference: Creating Sustainable Society of Peace: A Legacy of King Bhumibol Adulyadej of Thailand. UNESCO Digital Library. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000259236>
- MGR Online. (2560, พฤศจิกายน 1). *ศาสตร์พระราชสู่ ‘เลโซโท’ ดินแดนแอฟริกาที่อุดมขึ้นได้ ด้วยศาสตร์ในหลวง ร.9*. <https://mgronline.com/onlinection/detail/9600000108068>
- Office of the Royal Development Projects Board. (2004). *Alternative Development*. <https://www.rdpb.go.th/en/Download/book-document-form-c130/alternative-development-sufficiency-economy-v5545>
- SEAMEO Regional Centre for Sufficiency Economy Philosophy for Sustainability (SEAMEO SEPS). (2566). *About Us*. <https://www.seameoseps.org/about/howeare>
- TICA Cooperation. (2565, กรกฎาคม 6). TICA Thailand-SEP ep 1: หุ่นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืน. [Video file]. <https://youtu.be/cBgBCMdTYTw?si=tdX5EbAwwrprDkh7>

120 หุ่นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

TICA Cooperation. (2565, กรกฎาคม 13). TICA Thailand-SEP ep 2: อุบัติใหม่ มิใช่ อุบัติเหตุ. [Video file]. <https://youtu.be/z6gXLmb5aak?si=p7DcNi1JMv5koeki>

TICA Cooperation. (2565, กรกฎาคม 20). TICA Thailand-SEP ep 3: การศึกษาอย่างรับผิดชอบ
กฎแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน. [Video file]. <https://youtu.be/ROM-oQf5KD0?si=fW0FqWZ4wSYvN9lq>

TICA Cooperation. (2565, ตุลาคม 17). TICA Thailand-SEP ep 8: Thailand Development
Cooperation Team. [Video file]. <https://youtu.be/ol96F5jExv4?si=H0c1bOfefDeidmCj>

TICA Cooperation. (2565, สิงหาคม 4). TICA Thailand-SEP ep 5: หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงกับการพัฒนาชุมชนยั่งยืนต้นแบบ. [Video file]. https://youtu.be/C_c3ndhY6Pk?si=6BYwOLeLWXQSDrEo

TICA Cooperation. (2565, สิงหาคม 12). TICA Thailand-SEP ep 6: ศูนย์เรียนรู้..ต้นแบบแห่ง
ความยั่งยืน. [Video file]. <https://youtu.be/PxxalDVX2H4?si=p1ByDmwFSSui8nt8>

TICA Cooperation. (2565, สิงหาคม 17). TICA Thailand-SEP ep 4: Agri & Culture. [Video
file]. <https://youtu.be/EPgUyJTUqZY?si=Tir9o-Io0UDt5ftv>

TICA Cooperation. (2565, สิงหาคม 23). TICA Thailand-SEP ep 7: Home-grown, World-re
nowned. [Video file]. https://youtu.be/D6aysY3D_E4?si=fq1r95OQZzrQ3zgM

TICA Cooperation กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ. (2021, สิงหาคม 11). จากจุดเริ่มต้น
“โครงการบัวแก้วสัมพันธ์”. [Status Update]. Facebook. <https://fb.watch/s836RMzMGT/>

United Nations Office for South-South Cooperation. (2018). *Good Practices in South-South and Triangular Cooperation for Sustainable Development-Volume 2*.
https://drive.google.com/file/d/1pMjBpMwMDPPBD_EKtnpOzL9TxsQ3tmGT/view

